

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Irena Lipowicz

Warszawa, 27. V. 2014

V.511.367.2014.AB

Pan

Mateusz Szczurek

Minister Finansów

Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

Z pierwszego przedziału skali podatkowej określonej w art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.; zwanej dalej *u.p.d.o.f.*) wynika kwota dochodu, która nie podlega opodatkowaniu. W związku z trudną sytuacją budżetu Państwa od 2009 r. nie są waloryzowane kwoty określone w skali podatkowej, w tym również kwota zmniejszająca podatek, niezmienna pozostaje zatem kwota dochodu, która nie podlega opodatkowaniu. Wynosi ona 3091 zł (około 257,5 zł miesięcznie).

W systemie opodatkowania dochodów ludności tylko kwota wolna od podatku dochodowego stanowi ulgę o powszechnym charakterze, korzysta z niej bowiem każdy podatnik tego podatku.

W kierowanych do Rzecznika Praw Obywatelskich skargach obywatele dają wyraz rozgoryczeniu z powodu wieloletniego zaniechania zwiększania kwoty dochodu niepodlegającej opodatkowaniu. W odczuciu społecznym dochody do wysokości minimum egzystencji nie powinny być opodatkowane. Podzielając te oczekiwania zauważam.

Obowiązujący w Polsce system pomocy społecznej kształtowany jest przepisami ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182, z późn. zm.). Kierowany jest do osób, które nie są w stanie zaspokoić swoich potrzeb bytowo-konsumpcyjnych na poziomie zapewniającym biologiczne przeżycie (art. 9 ustawy o pomocy społecznej). Kryteria dochodowe, od których uzależnione jest nabycie prawa do uzyskania świadczeń pomocy społecznej oparte są na wynikach badań prognozy interwencji socjalnej, wyznaczanego przez minimum egzystencji corocznie określane w badaniach Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych.

Od października 2012 r. przyjęte zostały nowe progi dochodowe uprawniające do ubiegania się o świadczenia z pomocy społecznej (§ 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej; Dz. U. z 2012 r. poz. 823). Dla osoby samotnie gospodarującej jest to 542 zł, dla żyjącej w rodzinie – 456 zł. W okresie poprzedzającym – od 1 października 2009 r. – kwoty te wynosiły 477 zł i 351 zł.

Z prezentowanych danych jednoznacznie wynika, że wysokość kwoty wolnej od podatku jest kształtowana w oderwaniu od sytuacji najuboższej części społeczeństwa, do której kierowane są świadczenia pomocy społecznej. W obowiązującym stanie prawnym podatek dochodowy od osób fizycznych płacą nawet ci obywatele, którzy nie są w stanie zaspokoić własnych potrzeb bytowych. Opodatkowanie niewielkich dochodów pogłębia zatem ubóstwo. Bez znaczenia przy tym pozostaje okoliczność, że świadczenia pomocy społecznej są zwolnione od podatku, bowiem otrzymać je może tylko ten, komu brak środków na zaspokojenie elementarnych potrzeb.

Oczywistym jest, że system opodatkowania dochodów ludności nie może realizować zadań pomocy społecznej, powinien jednak uwzględniać sytuację dochodową najuboższej części społeczeństwa, objętej ochroną socjalną.

Z przedstawionych względów, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1997 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147, z późn. zm.) uprzejmie proszę Pana Ministra o zajęcie stanowiska.

Z poważaniem

Jeno Jipou